

WYSTAWY CZASOWE W MUZEUM PAPIERNICTWA W 2012 ROKU

„Piękno i przemijanie. Filozofia w czerni i bieli” Malarstwo japońskie sumi-e Małgorzaty Olejniczak

Komisarz: mgr Artur Goliński
Okres prezentacji: 22 lutego – 23 marca

Małgorzata Olejniczak z wykształcenia jest magistrem dyrygentury chóralnej. Interesuje się fotografią artystyczną i malarstwem. Dużo podróżuje. Podczas pobytu w Tokio w latach 2002–2004 artystka uczyła się japońskiego malarstwa sumi-e.

Na wystawie „Piękno i przemijanie. Filozofia w czerni i bieli” w Muzeum Papiernictwa pokazanych zostało kilkadziesiąt prac wykonanych tą techniką sumi-e. Jest to forma malowania czarnym tuszem na papierze. Sztuka pochodzi z Chin, z czasem zafascynowali się nią Japończycy. Typowe motywy w tej sztuce to bambusy (symbol nieugiętości), kwiaty, drzewa, pejzaże. Podczas wernisażu, który odbył się 22 lutego, autorka zaprezentowała warsztat malarski do sumi-e.

Sumi-e, przez wielu nazywane sztuką cierpliwości, to czarno-białe przedstawienie świata, mające jednak swoje uzasadnienie w filozofii. Jak zapewnia autorka: „...jest idealnym ćwiczeniem dla tych, którzy szukają drogi do poznawania swoich własnych granic, rozwijania cierpliwości, dyscypliny i uważnego pielęgnowania przemijającego tak szybko entuzjazmu”.

Małgorzata Olejniczak zajmuje się promowaniem kultury japońskiej na ziemi kłodzkiej.

*****

„Dobra marka – krocie warta. Rachunki i papiery firmowe z Dolnego Śląska (1850–1945)”

Komisarz: mgr Jan Bałchan
Okres prezentacji: 9 marca – 14 maja
Wystawa ze zbiorów prywatnych Bogdana Jasińskiego
Patronat honorowy: Jerzy Pokój – Przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego

Wystawa prezentowała dokumenty, począwszy od najstarszych papierów firmowych z lat 50. XIX wieku, po różnorodne listowniki wypełnione arabeskami i alegoriami z przełomu XIX i XX wieku. Unikatowa kolekcja stanowiła cenną dokumentację ikonograficzną często nieistniejących już zakładów przemysłowych, m.in. wrocławskich browarów czy tkalni z Bielawy, Jugowa i Kudowy. To również znaczące materiały dla badaczy historii gospodarczej Dolnego Śląska. Ekspozycję dopełniły akcesoria, plakaty i szyldy reklamowe. Ze zbiorów Muzeum Papiernictwa udostępnione zostały maszyny do pisania oraz listowniki fabryk papieru.

*****

„Grafika Młodych 2012”

Komisarz: mgr Artur Goliński

Okres prezentacji: 26 marca – 25 kwietnia

Patronat medialny: miesięcznik „Odra”

Od 2006 roku Muzeum Papiernictwa wspólnie z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu realizuje cykl wystaw prezentujących prace młodych i utalentowanych artystów z Pracowni Intaglio, prowadzonej przez prof. Przemysława Tyszkiewicza z wrocławskiej ASP. Honorowy patronat nad tym cyklem pn. „Grafika Młodych”, objął Rektor wrocławskiej Akademii prof. Jacek Szewczyk. W tym roku swoje prace prezentowali: **Katarzyna Szeluk** – studentka V roku Wydziału Grafiki i Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu oraz **Christophoros Katsadiotis** – student Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu w Salonikach (Grecja), przebywający we wrocławskiej uczelni w ramach programu międzynarodowej wymiany studentów „Erasmus”. Powstałe kompozycje wykonane zostały w technikach barwnej akwaforty oraz akwatinty.

*****

„Młyn papierniczy – pomnik historii” – wystawa poplenerowa

Komisarz: mgr Artur Goliński

Okres prezentacji: 16 kwietnia – 25 kwietnia

W dniach 10–16 kwietnia w Dusznikach-Zdroju odbył się IX Plener Graficzny „Młyn papierniczy – pomnik historii”. Młodzi artyści poszukiwali formy plastycznej dla ukazania walorów architektonicznych siedemnastowiecznego młyna papierniczego. Plener zakończył się wystawą prac artystycznych.

*****

„Foto&Grafika”

Wystawa dusznickich artystów

Komisarz: mgr Artur Goliński

Okres prezentacji: 27 kwietnia – 17 czerwca

Patronat honorowy: Andrzej Rymarczyk – Burmistrz Miasta Duszniki-Zdrój

Wystawa „Foto&Grafika” prezentowała prace dusznickich artystów: Tomasza Szewczyka – autora fotografii kreatywnych, wykonanych metodą kolażu komputerowego, łączącego kilka różnych technik, takich jak: rysunek, malarstwo, fotografia, i Artura Golińskiego – twórcy grafik wykonanych w tradycyjnych technikach druku wklęsłego.

Tomasz Szewczyk – absolwent Wydziału Komunikacji Multimedialnej Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na kierunku: realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii oraz Studium Fotograficznego „Pho-Bos” we Wrocławiu. Nauczyciel i promotor fotografii w Klubie Fotograficznym „Formaty” we Wrocławiu oraz Klubie Fotograficznym „Powiększenie” w Dusznikach-Zdroju.

Artur Goliński – absolwent Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Dyplom z grafiki warsztatowej w pracowni prof. Jacka Szewczyka i prof. Przemysława Tyszkiewicza oraz rysunku zawodowego w pracowni prof. Eugeniusza Geta-Stankiewicza. Adiunkt w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, gdzie prowadzi Pracownię Grafiki, nauczyciel przedmiotu zajęcia artystyczne w Zespole Gimnazjalno-Licealnym w Dusznikach-Zdroju oraz instruktor zajęć plastycznych w Miejskim Ośrodku Kultury i Sportu w Dusznikach-Zdroju.

*****

„Portrety Jana Pawła II”

Komisarz: dr hab. Maciej Szymczyk

Okres prezentacji: 27 kwietnia – 17 czerwca

Pierwsza w Polsce publiczna prezentacja portretów Jana Pawła II i Piusa IX w znaku wodnym. Muzeum Papiernictwa jest posiadaczem czterech egzemplarzy z filigranem polskiego papieża, z których dwa wykonane zostały w Fabiano, włoskiej miejscowości uznawanej za kolebkę europejskiego papiernictwa, a dwa – w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. Z Fabiano pochodzi także arkusz z filigranem Piusa IX.

Drugą niespodzianką była prezentacja kolekcjonerskiego banknotu 50-złotowego, w awersie przedstawiającego Jana Pawła II z krzyżem pasterskim. Na odwrotnej stronie – spotkanie polskiego papieża z kard. Stefanem Wyszyńskim. Banknot wyemitowany został 16 października 2006 roku, w rocznicę wyboru Karola Wojtyły na papieża. W znaku wodnym zawiera wizerunek herbu Jana Pawła II.

*****

„Panorama Ziemi Kłodzkiej” Bogdana Wieczorka

Komisarz: mgr Artur Goliński

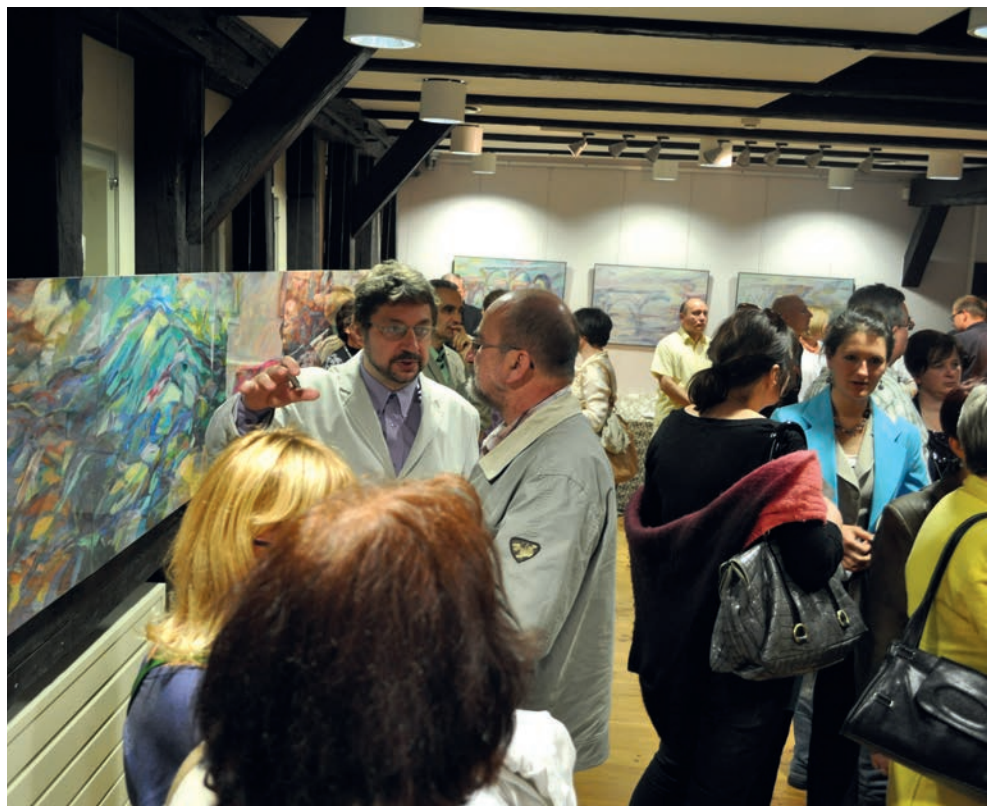
Okres prezentacji: 10 maja – 10 lipca

Patronat honorowy: Maciej Awiżeń – Starosta Kłodzki

Bogdan Wieczorek – kłodzkanin, absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu na Wydziale Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego, stypendysta rządu Austrii. Jako instruktor plastyki prowadzi zajęcia dla młodzieży i dorosłych w Kłodzkim Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji. Zajmuje się projektowaniem graficznym, użytkowym, malarstwem i scenografią. W jego twórczości malarskiej odnaleźć można emocjonalny związek z pejzażem ziemi kłodzkiej. To z wędrówek po górach zrodził się pomysł uchwycenia wszystkich łańcuchów górskich okalających Kłodzko. Linia szczytów górskich posłużyła za kompozycyjną bazę dla malarskiego rozwiązania 12 obrazów.

Ekspozycję „Panorama Ziemi Kłodzkiej” tworzyło tych 12 obrazów połączonych w harmonijną całość. Taki rodzaj prezentacji wyzwała u widza poczucie zespolenia z otoczeniem. Oprócz „Panoramy” autor przedstawił również inne prace malarskie.

*****

„Grafika i sztuka papieru”. Wystawa prac duszniczkich gimnazjalistów

Komisarz wystawy: mgr Dagmara Kacperowska

mgr Artur Goliński

Okres prezentacji: 25 czerwca – 9 października

Patronat honorowy: Marek Michalak – Rzecznik Praw Dziecka

Autorzy prac – młodzi duszniczkowie – realizowali swoje prace w Muzeum Papiernictwa pod kierunkiem Dągmary Kacperowskiej oraz Artura Golińskiego. Wykonali kompozycje z papieru ręcznie czerpanego, jak również metodą decoupage’u oraz stworzyli graficzne prace w technikach monotypii, plastykorytu oraz linorytu.

Uczniowie, którzy wyróżnili się szczególnymi osiągnięciami, zostali uhonorowani dyplomami oraz listami gratulacyjnymi dla ich rodziców. Wyróżnieni to: **Dominika Kunc, Katarzyna Daniel, Paulina Chwałek, Gabriela Holcman i Daniel Targosz**. Podczas otwarcia wystawy przybyli tłumnie goście mieli zapewnione nie tylko wrażenia wizualne, dzięki niezwykle barwnym pracom gimnazjalistów, ale także doznania muzyczne za sprawą podopiecznych Witolda Kozakowskiego. Wysłuchaliśmy uczniów z Państwowej Szkoły Muzycznej w Bystrzycy Kłodzkiej oraz z Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu.

Projekt został zgłoszony również do ogólnopolskich obchodów Roku Korczaka, przez co otrzymał honorowy patronat Rzecznika Praw Dziecka – Pana Marka Michalaka. Projekt ma na celu artystyczną aktywizację dzieci. Promowanie w ten sposób młodych talentów na pewno zachęci dzieci i młodzież do coraz większej twórczej aktywności, czego serdecznie im życzymy.

*****

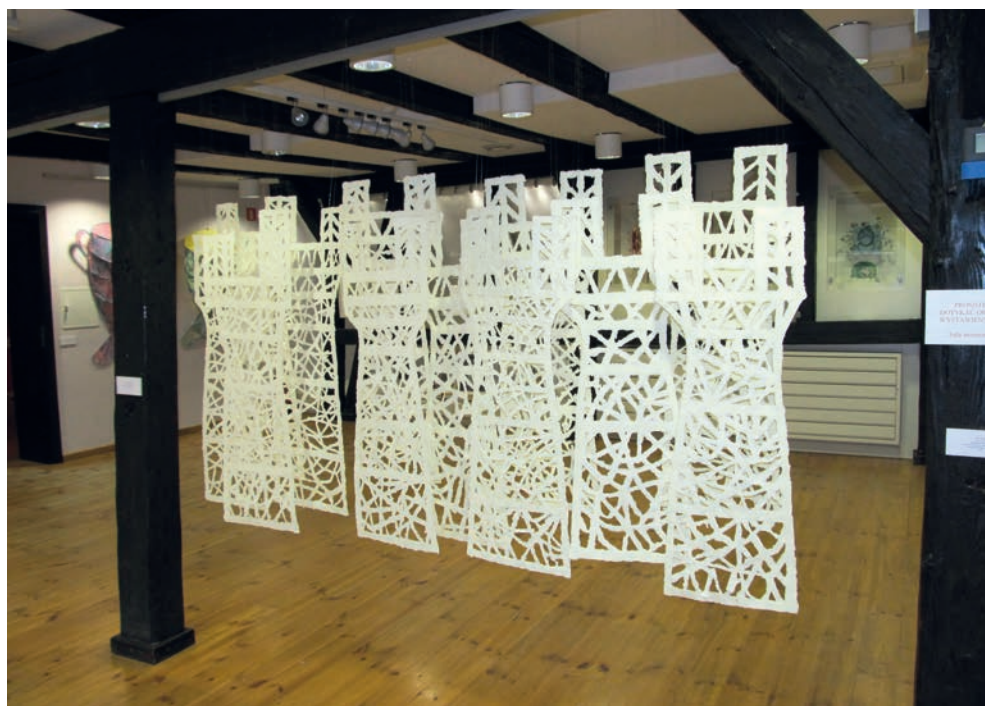
„Wewnętrzny ład przestrzeni” Marii Diduch

Komisarz: mgr Beata Dębowska

Okres prezentacji: 28 lipca – 23 października

Podczas XII Święta Papieru w Dusznikach Zdroju odbył się, jak co roku, wernisaż wystawy sztuki papieru. Tego lata w murach Muzeum Papiernictwa zagościła wystawa „Wewnętrzny ład przestrzeni” Marii Diduch – artystki wywodzącej się z Łodzi, a tworzącej w Holandii. Artystka od wielu lat współpracuje z Muzeum Papiernictwa i to właśnie tu powstaje znaczna część jej prac. Koronkowe instalacje i obiekty zachwycały doborem barw oraz swoją lekkością. Oglądając prace artystki, czasem aż trudno uwierzyć, że powstały z papieru. Nic więc dziwnego, że na uroczystym otwarciu wystawy – oprócz dyrektora Muzeum Macieja Szymczyka oraz komisarza wystawy Beaty Dębowskiej – nie zabrakło takich gości, jak przedstawiciel Marszałka Województwa Dolnośląskiego Edmund Petryka, Burmistrz Dusznik-Zdroju Andrzej Rymarczyk, poprzednia dyrektor Muzeum Bożena Schweitzer-Makowska oraz wielu znawców sztuki i przyjaciół Muzeum Papiernictwa.

*****

„Muzyka form” – rzeźba Stanisława Wysockiego

Komisarz: mgr Dorota Zielińska-Pytłowany

Okres prezentacji: 4 sierpnia – 31 września

Patronat honorowy: Rafał Dutkiewicz – Prezydent Wrocławia

Duszniki-Zdrój – miasto na co dzień kojarzące się z Chopinem, wodami mineralnymi i najstarszym czynnym młynem papierniczym w Polsce – z początkiem sierpnia przeobrażają się w mekkę muzyki poważnej. Odbywa się tu Międzynarodowy Festiwal Chopinowski. Podczas tegorocznej jego edycji,

4 sierpnia, w muzyczną czasoprzestrzeń przeniosła przybyłych do Dusznik gości również wystawa Stanisława Wysockiego „Muzyka Form”, ze względu na swoje rozmiary zaprezentowana w ogrodzie dusznickiego młyna papierniczego.

Stanisław Wysocki urodził się w Elku, obecnie mieszka we Wrocławiu. Studiował w poznańskiej Akademii Sztuk Pięknych, następnie w Hochschule der Künste w Berlinie w pracowni prof. Josepha Henry’ego Lonasa. Dyplom w dziedzinie rzeźby uzyskał w 1986 roku. Podczas studiów w Berlinie pracował jako praktykant w słynnej odlewni rzeźby „Hermann Noack Bildgießerei”. Do ważniejszych dzieł artysty należą: „Powodzianka” na wrocławskim Moście Uniwersyteckim, „Krzyż Sybiracki” w kościele oo. Redemptorystów we Wrocławiu, pomnik papieża Jana Pawła II na Psim Polu we Wrocławiu, a także rzeźby eksponowane w przestrzeni publicznej i prywatnej w kraju i za granicą, np. na pokładzie największego na świecie statku pasażerskiego RMS Queen Mary 2. „Muzyka Form” to zbiór mocno odrealnionych kobiecych rzeźb wykonanych w brązie, które do końca września zespoliły się z pejzażem dziedzińca dusznickiego młyna papierniczego. Pomimo nienaturalnych, trudno uchwytnych kształtów, posągi kobiet są – zdaniem specjalistów – esencją kobiecości. Dla wielu afirmują życie, stają się plastyczną metaforą witalności.

Wernisaż ekspozycji uświetnił recital skrzypcowy Marty Kowalczyk, reprezentantki Polski na finale Eurovision Young Musicians w Wiedniu w 2008 roku. W jej wykonaniu usłyszeliśmy m.in. *Grave* i *Andante z II Sonaty a-moll* na skrzypce solo (11’) Johanna Sebastiana Bacha.

*****

„Młyn papierniczy w Dusznikach Zdroju – Ikonografia. 450-lecie tradycji papierniczej w Dusznikach-Zdroju”

Kurator: mgr Teresa Windyka

Okres prezentacji: 19 października – 20 kwietnia

Patronat honorowy:

Radosław Mołoń – Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego

Sponsor: Stora Enso Poland S.A.

W 2012 roku minęło 450 lat od ukazania się pierwszej wzmianki o dusznickim młynie papierniczym. Wiadomość ta pochodzi z 1562 roku i dotyczy sprzedaży udziałów papierni przez Ambrożego Teppera Mikołajowi Kretschmerowi. Z tej okazji zrodził się pomysł przygotowania ekspozycji „Młyn papierniczy w Dusznikach Zdroju – Ikonografia”.

Większa część prezentowanych zbiorów należy do dusznickiego Muzeum, ale pokazano również eksponaty z zasobów Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Muzeum Ziemi Kłodzkiej oraz osób prywatnych: Ryszarda Grzelakowskiego, Władysława Kolbusza i Doroty Zielińskiej-Pytlowany. Na wystawie można było zobaczyć między innymi: najstarszy znany widok dusznickiej papierni z 1737 roku, pochodzący z albumu Friedricha Augusta Pompejusa, graficzne prace Paula Austa oraz studentów uczestniczących w plenerach organizowanych w Muzeum Papiernictwa, jak również malarskie dzieła Władysława Kolbusza. Na ekspozycji zaprezentowane zostały także malarskie dzieła ukazujące dusznicki młyn papierniczy autorstwa m.in. Otto Müllera-Hartau i przedstawienia papierni na pocztówkach, banknotach i monetach, a także widoki wykonane w technice chemigrafii, polegającej na fotograficznym przenoszeniu obrazu na metalową płytę i trawieniu jej odpowiednimi odczynnikami chemicznymi. Podczas wernisażu odbył się także pokaz techniki sitodruku w wykonaniu Anny Stefaniszyn.

Źródła:

- strona internetowa Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju <www.muzeum-papiernictwa.pl>,
- relacje pracowników Muzeum,
- artykuły prasowe,
- ewidencja wystaw czasowych prowadzona przez Dział Naukowo-Oświatowy Muzeum.

Autorzy fotografii:

Artur Goliński

Maciej Szymczyk

Dorota Zielińska-Pytlowany

Wyciąg ze statystyki 2012 roku (w nawiasach dane z 2011 roku)	
Ogólna liczba zwiedzających	59 319 osób (64 691 osób)
Uczestnicy lekcji muzealnych	11 540 osób (11 224 osoby)
Uczestnicy warsztatów dla indywidualnych turystów	3574 osoby (3556 osób)
Wystawy czasowe otwarte w siedzibie Muzeum	11 (11)
Liczba innych instytucji, w których prezentowano wystawy z Muzeum Papiernictwa	13 (10), w tym: – w 2 muzeach wystawy otwarto w końcu 2012 r.
Prezentacje Muzeum i pokazy czerpania papieru na imprezach zewnętrznych	19 (20)
Zbiory muzealne powiększono o	158 (76) obiektów
Księgozbiór powiększono o	33 (152) pozycje
Liczba arkuszy papieru czerpanego	40 399 (50 100)
Liczba kopert	14 605 (15 900)
Muzeum w programach telewizyjnych i radiowych	ok. 105 razy (ponad 100 razy)
Muzeum w informacjach prasowych	ponad 250 razy (ponad 260 razy)
Liczba wydawnictw własnych	29 (27)

Wykaz pracowników Muzeum Papiernictwa zatrudnionych w 2012 roku

1. Jan Bałchan kustosz, kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego
2. Agnieszka Chudziak specjalista ds. organizacyjnych
3. Tomasz Czerwiński pracownik interwencyjny od 1.05.2012 do 31.10.2012
w Dziale Naukowo-Oświatowym
4. Agata Daniel kierownik Działu Produkcji Papieru Czerpanego
5. Beata Dębowska kustosz, kierownik Działu Historii Dusznik-Zdroju
6. Robert Fabia ogrodnik/konserwator od 10.04.2012
7. Krystyna Gajowska rzemieślnik obróbki papieru
8. Sławomir Gawron stażysta od 1.03.2012 do 31.08.2012
9. Artur Goliński adiunkt muzealny, kierownik Pracowni Grafiki
10. Wiesława Hajkowska opiekun ekspozycji
11. Danuta Hochhaus sprzedawca
12. Jadwiga Janicka starsza księgowa
13. Janusz Janiszewski główny księgowy
14. Dagmara Kacperowska adiunkt muzealny
15. Józef Kapica specjalista ds. maszyn i urządzeń papierniczych
16. Ewa Kłonowska adiunkt muzealny
17. Czesław Lichołat specjalista czerpalnik papieru
18. Dawid Lichołat specjalista czerpalnik papieru do 8.06.2012
19. Ilona Midura specjalista ds. marketingu i sprzedaży
20. Regina Mierzewska sekretarka
21. Marta Nowicka adiunkt muzealny,
p.o. kierownik Działu Naukowo-Oświatowego
do 6.02.2012
22. Edward Płachytko rzemieślnik czerpalnik papieru
23. Joanna Sereżyńska zastępca dyrektora Muzeum Papiernictwa
24. Katarzyna Skowron specjalista ds. organizacyjnych
25. Przemysław Solawa ogrodnik/konserwator/czerpalnik od 5.06.2012
26. Beata Sypek rzemieślnik obróbki papieru
27. Maciej Szymczyk dyrektor Muzeum Papiernictwa
28. Dorota Tryniecka pracownik gospodarczy

29. Urszula Wasielewska	sprzedawca
30. Teresa Windyka	starszy kustosz, kierownik Działu Historycznego
31. Karolina Wołoszyn- Cymbalista	referent ds. organizacyjnych
32. Dorota Zielińska- Pytlowany	adiunkt muzealny, kierownik Działu Naukowo- Oświatowego, urlop macierzyński do 6.02.2012

oprac. Regina Mierzewska

Informacje dla Autorów

- Redakcja „Rocznika Muzeum Papiernictwa” przyjmuje wyłącznie teksty niepublikowane.
- Wszystkie teksty są recenzowane przez specjalistów. Po uzyskaniu pozytywnej recenzji Redakcja podejmuje ostateczną decyzję o przyjęciu tekstu do druku.
- Artykuły przeznaczone do Rocznika nie powinny przekraczać 20 stron maszynopisu znormalizowanego (1 arkusza wydawniczego), w uzasadnionych przypadkach 25 stron. Dalsze zwiększenie objętości tekstu przez Autora wymaga wcześniejszego uzgodnienia z Redakcją.
- Do objętości artykułu nie jest wliczane streszczenie autorskie nieprzekraczające 2000 znaków, które należy przekazać Redakcji wraz z ostateczną wersją artykułu. Streszczenia są przeznaczone do przetłumaczenia na języki obce i zostaną zamieszczone pod tekstem artykułu.
- Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów oraz wprowadzania zmian po uzgodnieniu z Autorem.
- Do artykułu, jeśli tematyka na to pozwala, należy dołączyć zdjęcia i/lub ilustracje w liczbie uzgodnionej z Redakcją.
- Jeżeli ilustracje chronione są prawami autorskimi, należy dostarczyć pisemną zgodę autora lub właściciela ilustracji na ich reprodukcję. Odpowiedzialność wynikającą z naruszenia praw autorskich i praw wydawniczych ponosi Autor.
- Składane do Redakcji recenzje nie powinny przekraczać 10 stron maszynopisu znormalizowanego (0,5 arkusza wydawniczego).
- Recenzje powinny (poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami) dotyczyć publikacji wydanych nie dawniej niż w ciągu ostatnich dwóch lat; w opisie dzieła recenzowanego prosimy podawać ISBN i/lub ISSN.
- Autorzy proszeni są o podanie następujących danych personalnych: tytuł i stopień naukowy, miejsce pracy wraz z dokładnym adresem, adres do korespondencji, numer telefonu i adres poczty elektronicznej. Powyższe dane przeznaczone są jedynie do wiadomości i na potrzeby Redakcji.
- Po ukazaniu się publikacji Autorzy artykułów otrzymują bezpłatnie 1 egz. czasopisma oraz 10 nadbitek własnego artykułu.
- Autorzy recenzji i krótkich not otrzymują 1 egz. czasopisma (nie otrzymują nadbitek).
- Materiały do bieżącego tomu Rocznika należy nadsyłać do dnia 15 lipca.
- Materiałów niezamówionych Redakcja nie zwraca.
- Jeżeli w pracy nad tekstem uczestniczyło kilku Autorów, Redakcja wymaga ujawnienia ich wkładu w powstanie publikacji, z podaniem afiliacji oraz kontrybucji, tj. informacji kto jest autorem koncepcji, założeń, metod, protokołu itp. wykorzystywanych przy przygotowaniu tekstu. Odpowiedzialność za całość opracowania ponosi osoba przekazująca materiał do publikacji.

- Redakcja informuje, że „*ghostwriting*”, „*guest authorship*”, czyli nieujawnianie nazwisk autorów, którzy wnieśli istotny wkład w powstanie publikacji albo w inny sposób przyczynili się do jej powstania (ghostwriting) lub przypisanie autorstwa osobie, która nie przyczyniła się do powstania publikacji (guest authorship) są niezgodne z prawem (**podstawa prawna**: art. 16 pkt 1 i 2 ustawy z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, *Dziennik Ustaw* 1994 r., Nr 24, poz. 83), stanowią ponadto przejaw nierzetelności naukowej. Wszelkie wykryte przypadki takiego postępowania będą demaskowane, włącznie z powiadomieniem odpowiednich podmiotów (instytucje zatrudniające Autorów, towarzystwa naukowe, stowarzyszenia edytorów naukowych itp.).
- Jeżeli badania wykorzystywane w publikacji były przeprowadzane w ramach projektów badawczych albo pod auspicjami instytucji (ośrodków) naukowych lub naukowo-badawczych, Redakcja powinna uzyskać informację o źródłach finansowania publikacji, wkładzie instytucji, stowarzyszeń i innych podmiotów (tzw. „*financial disclosure*”).
- Redakcja będzie dokumentować wszelkie przejawy nierzetelności naukowej, zwłaszcza łamanie i naruszanie zasad etyki obowiązujących w nauce.

Wskazówki techniczne

- Teksty artykułów prosimy składać w programie Microsoft Word.
- Załączone tabele i wykresy powinny być opracowane w programie Microsoft Excel.
- Materiały ilustracyjne powinny być opisane, ponumerowane, a na marginesie wydruku należy zaznaczyć propozycję ich umieszczenia w tekście. Redakcja zastrzega sobie możliwość przesunięcia poszczególnych ilustracji i dostosowania ich lokalizacji w tekście artykułu do wymogów wydawniczych.
- Teksty należy składać w formie wydruku oraz w wersji elektronicznej (CD-ROM lub w formie pliku przesłanego pocztą e-mail na adres Redakcji). Ilustracje do tekstu należy dostarczyć w formie elektronicznej na płycie CD lub przesłane na adres e-mail w formacie .jpg, .bmp lub .tif w rozdzielczości 300 dpi.
- Należy zachować podwójny odstęp między wierszami (ok. 30 wierszy na stronie), margines ok. 2,5 cm.
- Prace redakcyjne i edytorskie oraz formatowanie i łamanie tekstu artykułu odbywają się na etapie wydawniczym. W związku z tym prosi się Autorów o nieformatowanie przekazywanego tekstu (wyjątek stanowi formatowanie tabel i wykresów), oraz nie dzielenie wyrazów w tekście.
- Na wstępie maszynopisu (u góry z lewej strony) należy zamieścić imię i nazwisko Autora (bez podawania tytułów naukowych), pod spodem miasto zamieszkania lub miejsce pracy Autora, w kolejnej linii wyśrodkowany tytuł artykułu (bez kropki na końcu).
- Tekst właściwy powinien być napisany jednym krojem pisma (w zasadzie czcionką prostą) o nieziennej wielkości, bez pogrubień i podkreśleń, ze sta-

łym odstępem między wierszami, bez wprowadzania twardego znaku podziału wiersza i znaku podziału strony. Prosi się o niestosowanie jakiegokolwiek formatowania akapitu, odstępów między akapitami, wcięć, wysunięć itd.

- Cytaty zarówno w tekście, jak i w przypisach należy ujmować w cudzysłów. Cytaty pochodzące z literatury obcojęzycznej zamieszczane w tekście właściwym powinny występować w polskim przekładzie, cytaty w przypisach należy zamieszczać w języku oryginału. Z wyjątkiem prac z dziedziny lingwistyki i pokrewnych należy unikać przesycenia tekstu zbędnymi cytatami.
- Używanie skrótów powinno być ograniczone do minimum. Dopuszczalne są skróty powszechnie przyjęte w języku polskim, takie jak: m.in., np., nr, ul., itd., itp., tzw.
- Uważane jako powszechnie jasne są skróty przyjęte przez polski układ miar i wag, takie jak: kg, km, cm oraz skrót zł. (gr.) na określenie polskiej waluty.
- Dopuszczalne są skróty pochodzące z języków obcych odnoszące się do zagranicznych środków płatniczych, jednak przy pierwszym ich zastosowaniu należy podać pełną nazwę waluty w języku polskim, np.: talar Rzeszy (Rtlr.).
- Skróty nazw własnych muszą być bezwzględnie przy pierwszym ich użyciu rozwinięte, np.: Korpus Ochrony Pogranicza (KOP), Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), Armia Krajowa (AK) itd. Zasadzie tej podlegają również nazwy państw, np.: Niemiecka Republika Demokratyczna (NRD), Związek Radziecki (ZSRR) itd. W dalszej części tekstu można używać wcześniej wyjaśnionych skrótów uznając je za w pełni zrozumiałe: KOP, PZPR, AK, NRD, ZSRR itd.
- Wyjątkiem niewymagającym rozwinięcia są skróty przyjęte w polskiej oraz międzynarodowej terminologii w publikacjach naukowych, w szczególności będące częścią nazwy własnej, np.: Waffen SS, albo traktowane w całości jako nazwy własne, np.: samochód marki Fiat albo marki BMW, samolot PZL (w nazwie, np. PZL „Karaś”), okręt ORP „Błyskawica” itd.
- W wypadku skrótów obowiązują formy przyjęte w najnowszym wydaniu Słownika Języka Polskiego.
- W wypadku nazw odnoszących się do niepolskich organizacji, w tekście obowiązuje pełna nazwa w języku polskim, natomiast skrót nazwy może być podawany w języku oryginału, np.: Socjalistyczna Partia Niemiec (SPD).
- Przy transkrypcji z alfabetów innych niż łaćński należy przestrzegać reguł określonych w polskiej normie bibliotecznej: PN-ISO 9-2000.
- W wypadku nazw miejscowości znajdujących się poza granicami Polski ale posiadającymi polskie nazwy, należy w tekście użyć nazwę polskojęzyczną, np. Drezno (zamiast Dresden), Praga (zamiast Praha), Lwów (zamiast Lviv), Nowy Jork (zamiast New York). Uwaga ta nie odnosi się do zapisu bibliograficznego, w którym nazwę miasta należy umieścić w formie podanej przez wydawcę.

- W razie posługiwania się historycznymi (niepolskimi) jednostkami miar i wag (funt, łut, uncja, stopa, łokieć, wiorsta, mila, kamień, cetnar itd.), prosi się Autorów o przeliczenie w przypisie na obecnie używane w Polsce wartości, umożliwiające czytelnikowi pełne zrozumienie tekstu. Ma to szczególne znaczenie, gdy określenie używane w czasach dawniejszych nie jest jednoznaczne (mila śląska, czeska, pruska, angielska, morska itd.), albo w ciągu wieków ulegało zmianom.
- Teksty opracowań (analizy, syntezy) muszą zawierać przypisy. Numer przypisu powinien zostać zamieszczony po fragmencie tekstu, do którego odnosi się przypis. Oznaczenie przypisu należy umieścić bezpośrednio po tekście przed znakiem przestankowym.
- Przypisy służą zasadniczo do podawania źródeł wykorzystanych przy pisaniu pracy. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamieszczanie w przypisach dodatkowych, niedługich komentarzy, wyjaśnień uzupełniających albo leksykalnych oraz cytatów.
- Przypisy powinny być umieszczone pod tekstem i posiadać numerację ciągłą.
- W przypadku powoływania się na źródło archiwalne, muzealne lub biblioteczne należy podać miejsce przechowywania źródła oraz jego sygnaturę albo numer inwentarzowy.
- Przy powoływaniu się na tekst opublikowany należy podać: pierwszą literę imienia autora (z kropką), nazwisko autora, tytuł pracy oraz miejsce i rok wydania jeśli jest to publikacja książkowa, albo dane bibliograficzne dzieła zwanego, w którym ukazała się praca. Przykłady zapisów zostały zamieszczone pod niniejszymi Wskazówkami.
- W wypadku niemożności ustalenia autora książki (anonimowego autora) należy przed tytułem użyć skrót „[b.a.]” w nawiasie kwadratowym.
- Jeśli w publikacji nie jest podany rok wydania, używa się skrótu „b.r.w.” o ile z innych źródeł nie wynika, w którym roku ukazała się dana pozycja. Jeśli rok opublikowania nie został podany, natomiast możemy go ustalić (np. na podstawie katalogów bibliotecznych), rok wydania podajemy w nawiasie kwadratowym.
- W wypadku nienumerowanych stron (np. w gazetach codziennych) należy zastosować skrót „nlb”.
- Praca cytowana wcześniej i obecnie cytowana ponownie w kolejnym przypisie winna zawierać dane autora (pierwsza litera imienia z kropką, pełne nazwisko autora), pierwsze słowa tytułu zakończone wielokropkiem i w nawiasie kwadratowym numer przypisu, w którym pozycja ta wystąpiła po raz pierwszy w pełnym zapisie bibliograficznym, a następnie strona w pracy cytowanej, do której odnosi się bieżący przypis.
- Jeśli przypis odwołuje się do pracy podanej w przypisie bezpośrednio go poprzedzającym, należy użyć jedynie określenia „ibidem” z podaniem numeru strony.

- Przy powoływaniu się na źródło znajdujące się w Internecie na stronach www obowiązują wszystkie zasady dotyczące podawania danych autora i tytułu tekstu (ewentualnie również wydawnictwa, jeśli publikacja ukazała się także w druku). Poza tymi danymi należy podać adres strony www i bezwzględnie zamieścić informację o dacie korzystania ze strony.

Przykładowe opisy bibliograficzne w przypisach:

Wydawnictwo zwarte:

1. K. Maleczyńska, *Dzieje starego piapiernictwa śląskiego*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1961, s. 92.

Rozprawa w wydawnictwie zwartym:

2. K. Popiński, *Rola edukacji na poziomie wyższym w modernizacji społeczno-ekonomicznej Polski w latach 1945-1989*, [w:] *Modernizacja czy pozorna modernizacja*. Praca zbiorowa pod red. J. Chumińskiego, Wrocław 2010, s.232.

Artykuł w czasopiśmie:

3. J. Piłatowicz, *Chemiczne stowarzyszenie inżynierów i techników w Polsce do 1939 r.*, „Kwartalnik historii Nauki i Techniki”, R. 2003, nr 3-4, s. 95.

Praca cytowana ponownie oraz zapis przypisu odnoszący się do pracy podanej w bezpośrednio go poprzedzającym przypisie:

4. K. Popiński, *Rola edukacji na poziomie wyższym...* [2], s. 235.
5. *Ibidem*, s. 236.

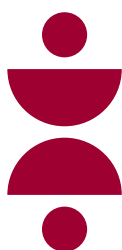
Praca z anonimowym autorem i niezamieszczonym rokiem wydania publikacji:

6. [b.a.], *Bad Reinerz, klimatischer waldreicher Höhenkurort*, Bad Reinerz [1891], s. 5.

Źródło znajdujące się w Internecie:

7. A. Defren, *Die Hochschule für Welthandel in Wien: Geschichte und Entwicklung von 1919 bis 1942*, VDM Verlag Dr. Müller, 2007, <<http://www.weltbild.de/3/14896961-1/buch/die-hochschulefuer-welthandel-in-wien.html>> [dostęp: 17 września 2012 roku].

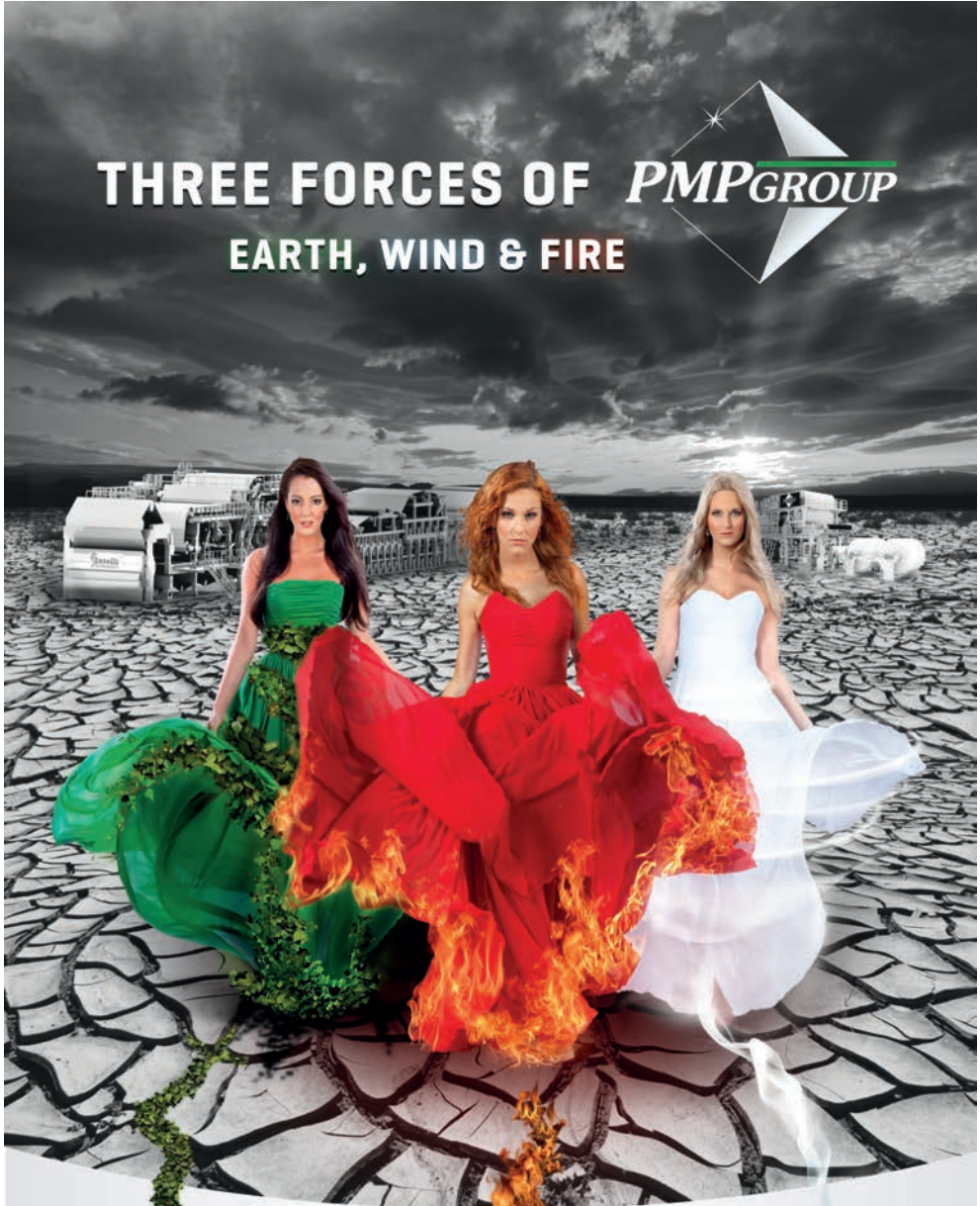
PWPW

POLSKA WYTWÓRNA
PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

PWPW S.A. partnerem Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach Zdroju

THREE FORCES OF *PMP*GROUP

EARTH, WIND & FIRE

PHOENIX CONCEPT™

www.pmpgroup.com

Duszniki-Zdrój – miasto z duszą

**DOLNY
ŚLĄSK**

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

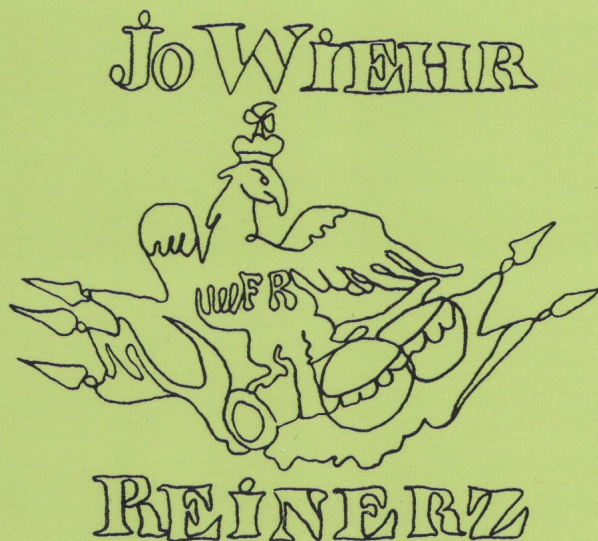

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach Zdroju

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

ISSN 1897-7685